

Θεολογικά Χρονικά

Συνέδρια – Ημερίδες – Συμπόσια

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

*«Η Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στὴν Πανδημία
καὶ ἡ σχέση της μὲ τὴν Ἐπιστήμη
καὶ τὴν Ἱατρική»*

Δύο Διαδικτυακὲς συζητήσεις ὀργάνωσε τὸ Κέντρο Οἰκουμενικῶν, Ἱεραποστολικῶν καὶ Περιβαλλοντικῶν Μελετῶν «Μητροπολίτης Παντελεήμων Παπαγεωργίου» (CEMES), μὲ τὴν ὑποστήριξη τοῦ Foreign Affairs The Hellenic Edition καὶ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἑξωτερικῶν Ὑποθέσεων (fainst.eu) καὶ μὲ συνομιλητὲς ἕναν ὀρθόδοξο Μητροπολίτη (Νιγηρίας Ἀλέξανδρο Γιαννίρη), ἕναν συνταγματολόγο (Εὐάγγελο Βενιζέλο), ἕναν καθηγητὴ τῆς πολιτικῆς τῆς υγείας (Ἡλία Μόσιαλο), μία πολιτικὴ ἐπιστήμονα (Ελισάβετ Προδρόμου), ἕναν βιβλικὸ θεολόγο (Πέτρο Βασιλειάδη), μία κοινωνιολόγο τῆς θρησκείας (Νίκη Παπαγεωργίου), ἕναν πατρολόγο (Γρηγόριο Λαρεντζάκη), ἕναν ἱερέα-ψυχίατρο (π. Βασίλειο Θερμό), ἕναν θρησκευτολόγο (Νικόλαο Δημητριάδη) καὶ ἕναν σύμβουλο θεολόγων (Ἀνδρέα Ἀργυρόπουλο).

Ὅλες οἱ ἀπόψεις τοῦ διαλόγου εἶχαν τὴν ἀναφορά τους στὶς Ἀποφάσεις τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, ἡ ὁποία «εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸ πού δωρίζει στοὺς ἐπιστήμονες τὸ χάρισμα νὰ ἀποκαλύπτουν ἄγνωστες πτυχὲς τῆς θείας Δημιουργίας ... καὶ προσφέρει

σημαντικὲς εὐεργεσίες ὅπως εἶναι ἡ ἀντιμετώπιση σοβαρῶν ἀσθενειῶν».

Συνοπτικά, οἱ συνομιλητὲς ἀνέφεραν:

«Πολλοὶ βλέπουν διωγμοὺς τῆς Ἐκκλησίας, ἀθεολόγητες ἀπόψεις, ἀλλὰ μέσα στὴν Ἐκκλησία ἡ κτιστότητα δὲν ἀναιρεῖται. Τὸ “φάρμακο ἀθανασίας” καὶ ὅλα τὰ συναφῆ ἔχουν ἐσχατολογικὴ ἀναφορά. Δὲν σημαίνει ὅτι ὅταν θὰ μεταλάβω εἶμαι ἄτρωτος. Ἐμεῖς στὴν Ἀφρική στὶς περισσότερες περιπτώσεις (Ebola κ.ἄ) χρησιμοποιήσαμε τὴ μέθοδο τῆς ἐκχυσῆς (*indictio*) ὥστε νὰ ἀποφύγουμε τὴν ἐπαφὴ τῆς λαβίδας μὲ τὸ στόμα τῶν πιστῶν» (Μητροπολίτης Νιγηρίας Ἀλέξανδρος).

«Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τοὺς μῆνες τῆς πανδημίας ἀπευθύνθηκε “μετὰ διακρίσεως” στὸ πλήρωμά της, μὲ ἐπιφυλακτικότητα, μὲ αὐτὸ πού λέγεται οἰκονομία, ξέρει τί σημαίνει ἀλληλοπεριχώρηση μεταξὺ θεολογίας καὶ ἐπιστήμης· ὅπως καὶ ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος δὲν θέλησε νὰ πεῖ πράγματα, πού ἐνδέχεται νὰ περιορίσουν τὸ ἀκροατήριό της. Ἡ συγκατάβαση, ἡ καταλλαγή, εἶναι αὐτὴ πού ἐπιτρέπει νὰ διατηρήσει τὴν ἐπαφὴ μὲ τὸ πλήρωμά της, τὸ στενότερο, ἐνδεχομένως καὶ τὸ πολὺ στενὸ. Ἀλλὰ τὸ ἐρώτημα τῆς σχέσης της μὲ τὴν ἐπιστήμη, τὴν ἱατρική, φαντάζομαι ἐν τοῖς πράγμασι κάποια στιγμή νὰ ἀπαντηθεῖ» (Εὐάγγελος Βενιζέλος).

«Ἡ Θεία Εὐχαριστία εἶναι ἕνα ταυτοτικὸ θεολογικὸ χαρακτηριστικὸ τὸ πῶς

τὸ κοινωνικὸ εὖρος καὶ τὰ κοινωνικὰ ἐρωτήματα ποὺ διαθέτει ἡ Ἐκκλησία ἀλλὰ καὶ ἡ θεολογικὴ ἐπιστήμη θὰ πρέπει νὰ ἀναζητήσουν καὶ μὴ θεολογικὰ ταυτοτικὰ χαρακτηριστικά, τὰ ὁποῖα συμπληρώνουν τὰ θεολογικὰ σὲ ἕναν σύγχρονο κόσμο ποὺ ἀλλάζει ραγδαῖα καὶ λόγω τῆς πανδημίας καὶ λόγω τῆς σύγχρονης τεχνολογίας, ἀλλὰ καὶ γιατί ἐπαναριοθετοῦνται πολλὲς ἰδεολογικὲς καὶ ταυτοτικὲς τοποθετήσεις πέραν τοῦ χώρου τῆς Ἐκκλησίας. Ἄν συνεχίσει ἡ σχέση τῶν πιστῶν μὲ τὴν Ἐκκλησία νὰ εἶναι μόνον βιωματικὴ καὶ δὲν γίνεαι πιὸ οὐσιαστικὴ, ἢ περιθωριοποίηση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας θὰ εἶναι δεδομένη» (Ἡλίας Μόσιαλος).

«Ἡ χρῆση μάσκας καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀπόσταση εἶναι θεολογικὴ εὐθύνη καὶ ὄχι ἀπλῶς εὐθύνη γιὰ τὴ δημόσια υγεία. Ὅλη ἡ συζήτηση γιὰ τὸ θέμα τῆς λαβίδας γιὰ τὴν Θεία Κοινωνία, ποὺ ἐκφράστηκε μὲ τοὺς πιὸ ἀκραίους καὶ φονταμενταλιστικοὺς τρόπους, δείχνει πλήρη ἔλλειψη γνώσης τῆς Ὁρθόδοξης ἱστορίας, καὶ αὐτὸ σχετίζεται μὲ τὴ σχέση μεταξὺ πίστεως καὶ ἐπιστήμης. Πιστεύω ὅτι ἡ πανδημία ἀπαιτεῖ κριτικὸ προβληματισμὸ γιὰ τὸ τί σημαίνει νὰ εἶμαστε Ἐκκλησία καὶ πῶς βιώνουμε αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε Ἐκκλησία» (Ἐλισάβετ Προδρόμου).

«Ἡ θεολογικὴ ἀξιολόγηση τῆς στάσης τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας κατὰ τὴν πανδημία εἶναι καὶ θετικὴ καὶ ἀρνητικὴ. Θετικὴ ἦταν ἡ στάση τῆς ἀναφορικὰ μὲ τὴν ἀποδοχὴ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀπόψεων, σύμφωνα μὲ τὶς ἀποφάσεις τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου. Σχετικὰ ὅμως μὲ τὴ λειτουργικὴ καὶ ἐκκλησιολογικὴ ἀναγέννηση, οἱ ἐκκλησιαστικὲς ἀρχὲς φάνηκαν ἀπόθυμους νὰ προχωρήσουν σὲ ἀλλαγὴ τοῦ τρόπου μετάδοσης τῆς θείας κοινωνίας, ποὺ θὰ μείωνε τὸ

χάσμα μεταξὺ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ ἐξηγηθεῖ στὴν καλύτερη περίπτωση ὡς μία ἄνευ ὄρων παράδοση στὸν πολιτιστικὸ πόλεμο (*culture war*) τῶν φονταμενταλιστῶν καὶ στὴ χειρότερη ὡς ἐπιμονὴ σὲ μία μαγικὴ κατανόηση τοῦ εὐχαριστιακοῦ γεγονότος» (Πέτρος Βασιλειάδης).

«Εἶναι ἐπικίνδυνος ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἐντὸς τῶν ναῶν δὲν μεταδίδονται ἀσθένειες, ὅτι στὴν Ἐκκλησία εἶμαστε ἄτρωτοι, ὅτι ὅλα μέσα στὴν Ἐκκλησία εἶναι φορεῖς τῆς Θείας Χάριτος – καὶ ἡ σκόνη ποὺ πατάμε στὸ ἔδαφος. Εἶναι ἀπόψεις φονταμενταλιστικὲς, ποὺ δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν ὀρθὴ πίστη, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνες γιατί ἐπηρεάζουν τοὺς πιστοὺς, ὀδηγώντας τοὺς στὸν θάνατο. Ἡ ἐπίσημη Ἐκκλησία πρέπει νὰ ἐπιληφθεῖ τοῦ προβλήματος. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ σιωπὴ καὶ ἡ ἀνοχή. Πάντοτε ἡ Ἐκκλησία στὰ νέα προβλήματα ζητοῦσε νέες λύσεις γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν ἄνθρωπο. Οἱ μεγάλοι Πατέρες ποτὲ δὲν φοβήθηκαν τὸν διάλογο μὲ τὶς ἐπιστῆμες» (Γρηγόριος Λαρεντζάκης).

«Ἡ παρούσα πανδημία ποὺ πλήττει τὴν ἀνθρωπότητα, πέραν τοῦ ὅτι ἀπειλεῖ τὴν ἴδια τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ, λειτουργεῖ ταυτόχρονα καὶ ὡς καταλύτης ποὺ φέρνει στὴν ἐπιφάνεια τὶς ἀντινομίες καὶ τὶς ἀμφισχημίες τοῦ σύγχρονου κόσμου, ἀναζωπυρώνοντας “σκοτεινές” προκαταλήψεις παρελθουσῶν ἐποχῶν. Στὸν δημόσιο καὶ ἐκκλησιαστικὸν διάλογο ἀπειλεῖ τὴ συνοχὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, “βάζοντας σὲ πειρασμὸ” τὴν “αὐτάρχεια” τῶν πιστῶν καὶ τῆς πίστεως τους. Γι’ αὐτὸ λειτουργεῖ ὡς πρόκληση γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴ θεολογία, ποὺ ὀφείλει νὰ δώσει μία δυναμικὴ προοπτικὴ μέσα ἀπὸ τὴν ἀναζήτηση ἐνὸς κριτικοῦ καὶ προφητικοῦ θεολογικοῦ λόγου

για την ανανέωση της εκκλησιαστικής πρακτικής» (Νίκη Παπαγεωργίου).

«Η συνάντηση θεολογίας και ιατρικής, ενώ σε προσωπικό επίπεδο φαίνεται άνετη και άπλη, σε θεωρητικό δεν έχει προχωρήσει ανάλογα, διότι στον πυρήνα του υπάρχει το ζήτημα των σχέσεων θεολογίας και νεωτερικότητας. Η συνάντηση θεολογίας και νεωτερικότητας γύρω από την Ιατρική εν προκειμένω, αυτό δεν θα επηρεάσει μόνο τις παρυφές της θεολογίας και τις παρυφές της νεωτερικότητας, αλλά και τον ίδιο τον πυρήνα των δύο αυτών χώρων, δοκιμάζοντας την ταυτότητά τους. Τους θρησκευτικούς φονταμενταλιστές τους γνωρίζουμε. Υπάρχουν όμως και σκληροπυρηνικοί φονταμενταλιστές του ὀρθοῦ λόγου πού συρρικνώνουν τὸ μυστήριο τοῦ ἀνθρώπου, μὴν ἀφήνοντας χώρο για τὴ θεολογία, τὴν πίστη καὶ ἄλλες ὑπαρξιακὲς διαστάσεις» (π. Βασίλειος Θερμός).

«Ἡ παρούσα πανδημία εἶναι μία μοναδική εὐκαιρία για μία ἐκ βάρθρων ἀναγέννηση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, στήν ὁποία δίνεται ἡ δυνατότητα νὰ προβάλλει τὸ κοινωνικό της ἦθος, τὴ λειτουργία μετὰ τὴ λειτουργία, τὴν κοινωνική της μαρτυρία καὶ εὐθύνη πὸν χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἐλπίδα, αἰσιοδοξία καὶ ὄχι ἀπὸ ἀπελπισία. Στὸν κόσμο πὸν βυθίζεται σὲ ἀβεβαιότητα καὶ ἀπελπισία, ἡ ὁποία εἶναι ὀρατὴ ἀκόμη καὶ πίσω ἀπὸ μία μάσκα, ὀφείλουμε ὅλοι τοῦλάχιστον μία συγγνώμη. Εἶναι ἔκφραση ἀγάπης καὶ ἐνδιαφέροντος. Αὐτὸ δὲν τὸ ἄκουσα ἀπὸ κανέναν θεσμό» (Νικόλαος Δημητριάδης).

«Οἱ σπουδὲς καὶ οἱ γνώσεις τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας σὲ καθαρὰ ἐπιστημονικούς τομείς καὶ ἡ προσφορά τους στήν ιατρική ἐπιστήμη, καθὼς ἐπίσης ἡ συμβολὴ τους στὴ δημιουργία

ἐνὸς δημόσιου συστήματος ὑγείας, εἶναι ἄγνωστες στὸ εὐρὸ κοινό. Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ἐγκωμιάζουν τὴν «θαυμασίαν Ἱατρικὴν» καὶ ὑπεραμύνονται τῆς ἀξίας τῶν ἐπιστημῶν, θέτοντας σὲ σωστὲς βάσεις τὶς σχέσεις πίστης καὶ ἐπιστήμης. Ἡ παράδοση περιθάλψης τῶν ἀσθενῶν στὰ μοναστήρια συνεχίστηκε για πολλοὺς αἰῶνες στὸ Βυζάντιο» (Ἀνδρέας Ἀργυρόπουλος).

Ἡ τετράωρη περίπου συζήτηση βρῖσκεται στήν ἠλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.foreignaffairs.gr/articles/73177/cemes-hellenic-foreign-affairs%E2%80%93fainst/%C2%ABi-orthodox-ksi-ek-klisia-stin-pandimia-kai-i-sxesi-tis-me-tin-epis?page=show&fbclid=IwAR2-3XxrNmWzfdZHQ-7V5ebcvSBk-5rdd5UMx0HrLbClyuuLKBVOQiE1ZhE>.

Πέτρος Βασιλειάδης
Ομότ. Καθηγητὴς Α.Π.Θ.

«COVID-19 καὶ κλιματικὴ ἀλλαγὴ:
Ζώντας καὶ μαθαίνοντας
ἀπὸ μία πανδημία»

Στις 26 ἕως 28 Ἰανουαρίου 2021 διεξήχθη διαδικτυακὰ λόγω τῆς πανδημίας ἡ 4η Διάσκεψη τῆς Χάλκης, τὴν ὁποία διοργάνωσε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο για τὸ Περιβάλλον, με θέμα: «COVID-19 καὶ κλιματικὴ ἀλλαγὴ: Ζώντας καὶ μαθαίνοντας ἀπὸ τὴν πανδημία». Τὴν Περιβαλλοντικὴ Συνάντηση ἀνοίξε με ὀμιλία του ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ἐνῶ συμμετεῖχε ὡς ὀμιλητὴς καὶ ὁ Μητροπολίτης Γέρον Περγᾶμου κ. Ἰωάννης. Τὴν εὐθύνη τῆς Διάσκεψης εἶχε ὁ εἰδικὸς καὶ σὲ θέματα Οἰκολογίας Ἀρχιδιάκονος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κ. Ἰωάννης

Χρυσουγής. Στή Διάσκεψη ἔλαβαν μέρος διακεκριμένοι ἐπιστήμονες ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ: Μητροπολίτης Σικάγου Ναθαναήλ, Sandra Mathoslah, Σωτήρης Τσιόδρας, Γιώργος Σταῦρος, Bill McKibben, Jeffrey Sachs, Mary Evelyn Tucker, Nadia Abuelezam, Katharine Hayhoe, Gayle Woloschak.

Οἱ θεματικές τῆς Διασκέψεως ἀφοροῦσαν τὶς ἐπιπτώσεις τῆς πανδημίας στὴν ὑγεία, τὴ σημασία τῆς ἐπιστήμης καὶ τὶς ἐπιπτώσεις στὴ φύση.

«Ἀποστόλων Ὁμότροποι»

Τὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἀφορμὴ τὴν Ἑορτὴ τῶν Προστατῶν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων καὶ τῆς Παιδείας Ἁγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν, διοργάνωσε δημόσια διαδίκτυακὴ συζήτηση, ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἀποστόλων Ὁμότροποι», ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε τὴν Παρασκευὴ 29 Ἰανουαρίου 2021.

Ἡ συζήτηση κινήθηκε στοὺς ἐξῆς θεματικούς κύκλους: «Ποιά ἡ σημασία τῆς ἑορτῆς σήμερα; Εἶναι ἡ σύναξη μήνυμα καταλλαγῆς; Μπορεῖ ἡ γνώση νὰ ἐκφράσει τὸ χριστιανικὸ ἰδεῶδες; Εἶναι ἡ ἐπιστήμη χριστιανική;»

Συζήτησαν ὁ Μητροπολίτης Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης, Διευθυντὴς τοῦ Διορθόδοξου Κέντρου, ὁ Ἀρχιμανδρίτης π. Ἀρίσταρχος Γκρέκας, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α., ὁ Ἀρχιμανδρίτης π. Σεραφεῖμ Λεβέντης καὶ συντόνισε ὁ κ. Σέργιος Βοΐλας, Ἐπιστημονικὸς Συνεργάτης τοῦ Διορθόδοξου Κέντρου.

Ἡ συζήτηση μεταδόθηκε ζωντανὰ ἀπὸ τὴ σελίδα τοῦ Διορθόδοξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Συνάντηση ἐκκλησιαστικῶν καὶ θεολογικῶν βιβλιοθηκῶν

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Διορθόδοξου Κέντρου καὶ ὑπὸ τὴν ἔγκριση τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐκπρόσωποι ἐκκλησιαστικῶν καὶ θεολογικῶν βιβλιοθηκῶν ἀπὸ Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἔξωτερικου, Ἱ. Μονῆς καὶ ἀκαδημαϊκὰ ἰδρύματα τιμώντας τὴ μνήμη τοῦ Ἁγίου Φωτίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἰδρυτῆ τῆς Μυριοβίβλου, συναντήθηκαν διαδίκτυακὰ τὴν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου. Σκοπὸς τῆς πρώτης αὐτῆς ἐπικοινωνίας ἦταν ἡ στενότερη συνεργασία τῶν εἰδικῶν αὐτῶν βιβλιοθηκῶν μὲ τὴ δημιουργία ἐνὸς ἀντίστοιχου δικτύου. Ἡ συνάντηση πραγματοποιήθηκε στὸ πλαίσιο τοῦ μνημονίου συνεργασίας μεταξὺ τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης καὶ τοῦ Διορθόδοξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖο προσβλέπει στὴ δημιουργικὴ συνεργασία τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλιοθηκῶν καὶ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν σύγχρονων προβλημάτων καὶ ἀναγκῶν τους σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα. Συμμετεῖχαν ἐκπρόσωποι ἀπὸ τὶς βιβλιοθῆκες: Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἱ. Μονῆς Παρακλήτου Ὁρωποῦ, Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης, Ἱ. Μητροπόλεως Κερκύρας, Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α., Παν. Πειραιῶς, Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος, Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος, Ἱ. Μητροπόλεως Ταμασοῦ καὶ Ὁρεινῆς.

Εἰσηγήσεις πραγματοποίησαν οἱ: Δρ. Ἀνθῆ Κατσιρίκου, προϊσταμένη τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Πανεπιστημίου Πειραιῶς καὶ Πρόεδρος τῆς Ε.Ε.Β.ΕΠ., Εἰρήνη

Γρουπαίου από τὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, π. Πρόδρομος Κοτζιάς ἀπὸ τὴν Ἱερά Μονὴ Παρακλήτου Ὁρωποῦ, Ἰωάννης Μουντογιαννάκης ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης, Μαρία Μπούρμπουλη ἀπὸ τὴν Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, Θεόδωρος Πανατζῆς ἀπὸ τὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Ε.Κ.Π.Α., Χαράλαμπος Μπάρδας ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Δημητριάδος, Πέτρος Κερατζῆς ἀπὸ τὴν Ἱ. Μητρόπολη Φθιώτιδος, π. Νικόλαος Δούμας καὶ Χρυσὴ Δημητρίου ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Ταμασοῦ καὶ Ὁρεινῆς, Δήμητρα Χιώτη ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀλεξάνδρα Καρπέτα ἀπὸ τὴ Ριζάρειο Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή.

«Κατὰ Τόπους Ψαλτικὲς Παραδόσεις»

Τὸ 4ο Διεθνὲς Μουσικολογικὸ καὶ Ἱεροψαλτικὸ Συνέδριο τοῦ Τομέα Ψαλτικῆς καὶ Μουσικολογίας τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν Βόλου, μὲ τίτλο: «Κατὰ Τόπους Ψαλτικὲς Παραδόσεις», πραγματοποιήθηκε διαδικτυακὰ ἀπὸ τὶς 7 ὠς τὶς 9 Φεβρουαρίου 2021.

Τὸ Συνέδριο διερεύνησε τὴ γεωγραφία τῆς ψαλτικῆς τῆς βυζαντινῆς παράδοσης χθὲς καὶ σήμερα, ἀντιμετωπίζοντας θέματα μεθοδολογικά, δεοντολογικά καὶ ιστοριογραφικά, ζητήματα κωδικολογίας καὶ παλαιολογίας, ζητήματα ὕφους καὶ μορφολογίας, θέματα ἐρμηνείας καὶ ἐπιτέλεσης σὲ τοπικὲς παραδόσεις, δισκογραφίας, προσαρμογῆς τοῦ βυζαντινοῦ μέλους σὲ ἄλλες γλῶσσες κ.λπ.

Παρουσιάσθηκαν 35 εἰσηγήσεις ἀπὸ ἰσάριθμους συνέδρους, ἐνῶ οἱ ἀκροατὲς τοῦ Συνεδρίου ὑπερέβησαν τοὺς 100. Ἕνας ἀριθμὸς εἰσηγήσεων ἀσχολήθηκε μὲ θέματα μελέτης τοῦ κατὰ τόπους

ἀποθησαυρισμένου χειρόγραφου ὕλικου, ἐνῶ σημαντικὸ ποσοστὸ ἀφιερώθηκε σὲ βιογραφικὰ στοιχεῖα προσώπων τοῦ τελευταίου αἰῶνα, ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀφήσει καὶ ἠχογραφήσεις ἀρχαϊκῆς ἢ καὶ δημοσιευμένες, ἐνῶ κάποιοι ἀπὸ τοὺς εἰσηγητὲς ἔθεσαν τὸ θέμα ἂν ἡ τοπικότητα ἀποτελεῖ πράγματι ἐπιθυμητὸ στοιχεῖο γιὰ τὴ βυζαντινὴ ψαλτικὴ ἢ κρίνεται ὡς ἐξοβελιστέα.

Ἀνάμεσα στοὺς ὁμιλητὲς ὑπῆρξαν διακεκριμένοι διδάσκοντες πανεπιστημίων, ὑποψήφιοι διδάκτορες καὶ μεταπτυχιακοὶ φοιτητὲς ἀλλὰ καὶ ἀνεξάρτητοι ἐρευνητὲς. Τιμώμενο πρόσωπο τοῦ Συνεδρίου ὑπῆρξε ὁ Καλύμνιος πρωτοψάλτης, Ἄρχων Μάϊστωρ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Γεώργιος Χατζηθεοδώρου.

*«Κίνδυνοι σὲ μία κοινωνία
διακινδύνευσης:
παλιὲς καὶ νέες εὐαλωτότητες
στὴν ἐποχὴ τῆς COVID-19»*

Διεθνὲς Συνέδριο μὲ τίτλο: «Κίνδυνοι σὲ μία κοινωνία διακινδύνευσης: παλιὲς καὶ νέες εὐαλωτότητες στὴν ἐποχὴ τῆς COVID-19» πραγματοποιήθηκε διαδικτυακὰ τὴν Τρίτη 23 Φεβρουαρίου 2021, τὸ ὁποῖο διοργάνωσε τὸ Ἐργαστήριο Κοινωνικῆς Ἐρευνας τῆς Θρησκείας καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ (Ε.Κ.Ε.ΘΡΗ.ΠΟ.), τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ., σὲ συνεργασία μὲ τὸ Τμῆμα Κοινωνιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου “Constantine the Philosopher”, ἀπὸ τὴ Νίτρα Σλοβακίας.

Σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου ἦταν ἡ ἐρμηνευτικὴ προσέγγιση τῆς ἔννοιας τῆς «εὐαλωτότητας» στὴν ἐποχὴ τῆς διακινδύνευσης. Οἱ εἰσηγητὲς τοῦ Συνεδρίου ἐξέτασαν διεπιστημονικὰ τὶς

κοινωνικές, ήθικες, εκπαιδευτικές, ψυχολογικές και οικονομικές επιδράσεις της πανδημίας Covid-19, με ιδιαίτερη έμφαση στις περισσότερες ευάλωτες κι ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Έστίασαν στις προεκτάσεις που αυτές λαμβάνουν σε πεδία της κοινωνικής ζωής όπως στον οικογενειακό βίο, την εκπαίδευση, την εργασία, την κοινωνική ευημερία, τον θρησκευτικό βίο κ.ά. Διερευνήθηκαν οι κοινωνικές και πολιτικές παράμετροι των επιπτώσεων της πανδημίας σε σχέση με τους πρόσφυγες και τα θύματα εμπορίας ανθρώπων (*trafficking*).

Στο Διεθνές Συνέδριο συμμετείχαν ακαδημαϊκοί και έρευνητές που προέρχονται από χώρες όπως Ελλάδα, Σλοβακία, Ελβετία, Βέλγιο, Ισπανία, Ιρλανδία, Γερμανία, Λιθουανία και από ποικίλα επιστημονικά πεδία όπως κοινωνιολογία, θεολογία, οικονομικά, διεθνές δίκαιο, κ.ά.

Η διαδικτυακή εκδήλωση ξεκίνησε με τον χαιρετισμό του Πρυτάνεως του Α.Π.Θ. Καθηγ. Νικολάου Γ. Παπαϊωάννου και τους χαιρετισμούς των Κοσμητόρων της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., Καθηγητού Θεοδώρου Γιάγκου, και της Σχολής των Τεχνών του Πανεπιστημίου “Constantine the Philosopher”, Καθηγήτριας Jarmila Maximova, ενώ τον συντονισμό είχε ο Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας του Α.Π.Θ., Καθηγητής Νικόλαος Μαγγιώρος.

*«Η πολιτική διανόηση της εποχής
του 1821 και η προσφορά της
στο σήμερα»*

Την Τετάρτη 24 Φεβρουαρίου 2021 πραγματοποιήθηκε η διαδικτυακή εκδήλωση της Ο.Α.Κ. με θέμα: «Η πο-

λιτική διανόηση της εποχής του 1821 και η προσφορά της στο σήμερα», με άφορη την κήρυξη της Έλληνικής Επανάστασης από τον άρχηγό της Φιλικής Εταιρείας Άλέξανδρο Υψηλάντη στο Ίάσιο (24 Φεβρουαρίου 1821), στο πλαίσιο των διαδικτυακών δράσεων του Ίδρυματος για τα διακόσια χρόνια από την Έλληνική Επανάσταση (1821-2021), με γενική θεματολογία: «Από την Επανάσταση του 1821 στην Επανάσταση των Συνειδήσεων», δράσεις που έχουν εγκριθεί και από την Επιτροπή «Ελλάδα 2021».

Στην εκδήλωση μίλησαν: ο Μητροπολίτης Αυστρίας κ. Άρσένιος με θέμα: «Η Ορθόδοξη Χριστιανική Αυτοσυνειδησία του Γένους και η πορεία προς την παλιγγενεσία», ο οποίος παρουσίασε το ιστορικό πλαίσιο της εποχής μέσα από τη διατήρηση της ορθόδοξης αυτοσυνειδησίας των Ελλήνων και την πορεία προς το Έπος του '21, ο κ. Μιχαήλ Στρουμπάκης, Μόνιμος Έπίκ. Καθηγητής Ιστορικής Βυζαντινής Μουσικολογίας της Π.Α.Ε.Α.Κ., με θέμα: «Η μετάβαση από την έθναρχία στο έθνικό κράτος μέσα από τις εκδόσεις εκκλησιαστικής και κοσμικής μουσικής του 19ου αιώνα», αναφέροντας τις αλλαγές που σηματοδότησε η Επανάσταση στον τρόπο με τον οποίο ειδώθηκε η ψαλτική Τέχνη καθ' όλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα και ο κ. Νίκος Ίω. Χουρδάκης, Ψυχολόγος – Ομαδικός Αναλυτικός Ψυχοθεραπευτής, με θέμα: «“Η Άδιανόητη Επανάσταση που πέτυχε”»: Απόπειρα σκιαγράφησης της ψυχολογίας των ανθρώπων που έν-έπνευσαν και πραγματοποίησαν την Επανάσταση του 1821», σε μία θεώρηση της Επανάστασης έξ' επόψεως της ψυχολογίας των εξεγερθέντων.

«Ορθόδοξη Ἐκκλησία καὶ Ἐθνεγερεία»

Τὸ Τμήμα Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ., σὲ συνεργασία μὲ τὸ Ἐρευνητικὸ πρόγραμμα ΕΛΙΑΔΕΚ «ΔιαΠαΝτοΣ.21», συμμετείχαν στὶς τιμητικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ Ἀριστοτελείου Παν. Θεσσαλονίκης γιὰ τὴν ἐπέτειο τῶν 200 ἐτῶν ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Παλιγγενεσία, μὲ τὴ διοργάνωση θεματικῆς ἐπιστημονικῆς Ἡμερίδας, μὲ θέμα: «Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ Ἐθνεγερεία», τὴν Πέμπτη 25 Φεβρουαρίου 2021.

Οἱ συμμετέχοντες εἰσηγητὲς στὶς ἐργασίες τῆς Ἡμερίδας προσέγγισαν καίρια ἱστορικὰ ἀλλὰ καὶ θεωρητικὰ ζητήματα, ποὺ ἄπτονται τῆς στάσεως τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας κατὰ τὴ διεξαγωγή τοῦ Ἀγῶνα γιὰ τὴν Ἐθνεγερεία.

Στὴ πρώτη Συνεδρία εἰσηγητὲς ἦταν ὁ Διονύσιος Βαλαῆς, Καθηγητῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ., μὲ θέμα: «Ἡ θέση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν Ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία καὶ ἡ στάση του στὴν ἑλληνικὴ ἐπανάσταση τοῦ 1821», ὁ Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Ἐπίκ. Καθηγ. Ποιμαντικῆς Ἠθικῆς τῶν Ἐπιστημονικῶν Ἐφαρμογῶν Τμήμ. Θεολογίας Α.Π.Θ., μὲ θέμα: «Κληρικοὶ στὰ ὄπλα», ἡ Ἐλεονώρα Α. Γιατσίδου, Θεολόγος, Δρ. Θεολογίας, μὲ θέμα: «Πτυχὲς τῶν σχέσεων Πολιτείας καὶ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ '21» καὶ ὁ Δημήτριος Σταματόπουλος, Καθηγ. Βαλκανικῆς καὶ Ὑστερῆς Ὀθωμανικῆς Ἱστορίας Τμήματος Βαλκανικῶν, Σλαβικῶν & Ἀνατολικῶν Σπουδῶν, Παν. Μακεδονίας, μὲ θέμα: «Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση καὶ Μετασχηματισμοὶ στὸ Ὁρθόδοξο Μιλλέτ: Συνέχειες καὶ Ἀσυνέχειες». Στὴ δευτέρη συνεδρία συμμετείχαν ὁ π. Χρυσόστομος Σταμούλης, Καθηγητῆς Δογματικῆς

καὶ Συμβολικῆς Θεολογίας Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ., μὲ θέμα: «Ἐκκλησία καὶ βία», ὁ Παναγιώτης Ἄρ. Ὑφαντῆς, Καθηγ. Πατερικῆς Σκέψης καὶ Ἀγιολογίας Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ., μὲ θέμα: «Νεομάρτυρες καὶ ἔθνομάρτυρες», ὁ π. Βασίλειος Καλλιακμάνης, Πρωτοπρεσβύτερος, Καθηγητῆς Ἠθικῆς καὶ Ποιμαντικῆς Τμήμ. Θεολογίας Α.Π.Θ., μὲ θέμα: «Ὁ κοινωνικὸς ρόλος τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας καὶ τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821» καὶ τέλος ὁ Στυλιανὸς Τσομπανίδης Καθηγ. Οἰκουμενικῆς Κίνησης Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ., μὲ θέμα: «Ἐκκλησία καὶ Ἐπανάσταση. Ἡ κριτικὴ τῆς ἀριστερῆς ἱστοριογραφίας».

ΜΑΡΤΙΟΣ

«Πίστη, ἐλπίδα καὶ ὄραμα στὸν καιρὸ τῆς πανδημίας»

Τὸ Τμήμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν διοργάνωσε Ἐπιστ. Διημερίδα μὲ θέμα: «Πίστη, ἐλπίδα καὶ ὄραμα στὸν καιρὸ τῆς πανδημίας». Ἡ Διημερίδα πραγματοποιήθηκε διαδικτυακὰ τὴν Παρασκευὴ 12 καὶ τὸ Σάββατο 13 Μαρτίου 2021. Οἱ διακεκριμένοι εἰσηγητὲς, ποὺ συμμετείχαν στὶς ἐργασίες τῆς Ἐπιστημονικῆς Διημερίδας, κλήθηκαν νὰ διαφωτίσουν μὲ τίς εἰσηγήσεις τους ἄγνωστες μέχρι τώρα πτυχὲς τοῦ ζητήματος τῆς πανδημίας καὶ ταυτόχρονα νὰ καταθέσουν τὴ θεολογικὴ μαρτυρία, σὲ καιροὺς ἀγωνίας καὶ φοβικῆς σιωπῆς. Εἰδικώτερα, μὲ εἰσηγήσεις συμμετείχαν οἱ: Ἀθηνᾶ Λινοῦ, Καθηγ. Ἱατρικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α., Δημήτριος Κούβελας, Καθηγητῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς

Α.Π.Θ., Δρ. Νικόλαος Παναγιωτόπουλος, Ίατρος Καρδιολόγος, Σεβ. Μητροπολίτης Ίλίου, Άχαρων και Πετρουπόλεως κ. Άθηναγόρας (Δικαίακος), Σταῦρος Γιαγκάζογλου, Ἐπίκ. Καθηγ. Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α., Νικόλαος Ξιώνης, Ἄν. Καθηγ. Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α., Ίωάννης Παναγιωτόπουλος, Ἄν. Καθηγ. Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α., Βασιλικὴ Σταθοκώστα, Ἄν. Καθηγήτρια Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α., Ίωάννα Στουφῆ-Πουλημένου, Καθηγ. Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α., Ίσμήνη Κριάρη, Καθηγ. Παντείου Παν. Ἀθηνῶν, Μιχάλης Μαριόρας, Ἄν. Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α. καὶ Μαρίνα Β. Κολοβοπούλου, Ἀναπληρώτρια Καθηγήτρια Θεολογικῆς Σχολῆς Ε.Κ.Π.Α.

«Ἐπιστήμη, Ἐκκλησία καὶ Κοινωνία
ἀπέναντι στὶς πανδημίες»

Τὸ Τμῆμα Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ τοῦ Α.Π.Θ. διοργάνωσε τὴν Πέμπτη 18 Μαρτίου 2021 Διαδικτυακὴ Ἡμερίδα με θέμα: «Ἐπιστήμη, Ἐκκλησία καὶ Κοινωνία ἀπέναντι στὶς πανδημίες», ὅπου παρουσιάσθηκαν ἀπὸ διακεκριμένους ἐκπροσώπους τῆς ἐπιστημονικῆς κοινότητας καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χώρου τὰ κρίσιμα θέματα γύρω ἀπὸ τὴν πανδημία ποὺ ταλανίζει τὶς σύγχρονες κοινωνίες καὶ ἔχει δημιουργήσει ποικίλες κρίσεις σὲ κοινωνικὸ καὶ πνευματικὸ ἐπίπεδο.

Στὴν Ἡμερίδα συμμετείχαν οἱ καθηγ. Ἐμμ. Ροηλίδης καὶ Χρ. Σαββόπουλος καὶ ὁ Ἀναπλ. Καθηγητῆς Πολ. Βουλτσος τοῦ Τμήματος Ἰατρικῆς, καθὼς καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Βιολογίας, Καθηγητῆς Μηνᾶς Γιαγκου, οἱ ὅποιοι συνεισέφεραν, τόσο μετὰ τὴ μεγάλη ἐπιστημονικὴ τους

ἐξειδίκευση ὅσο καὶ μετὰ τὴν κλινικὴ τους ἐμπειρία γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς πανδημίας, στὴν προσέγγιση σημαντικῶν πτυχῶν τοῦ θέματος.

Οἱ ποικίλες ἐπιπτώσεις τῆς πανδημίας στὴ σύγχρονη ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ ἐξετάσθηκαν ἀπὸ τοὺς Μητροπολίτες Ἀργολίδος κ. Νεκτάριο καὶ Καμεροῦν κ. Γρηγόριο. Ἡ κ. Marie-Hélène Concourdeau, Ἐρευνήτρια τοῦ CNRS (Paris), εἰσηγήθηκε τὴν ἱστορικὴ διάσταση τοῦ θέματος, ἐνῶ καθηγητῆς τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ ἀποτίμησαν σὲ στρογγυλὴ τράπεζα, μετὰ τὴν ὁποία ὀλοκληρώθηκε ἡ Ἡμερίδα, τὶς ἐκκλησιαστικὲς καὶ ἠθικο-κοινωνικὲς πτυχῆς τῶν προβλημάτων ποὺ ἔχει δημιουργήσει ἡ πανδημία τοῦ Covid-19, μετὰ γνῶμονα τὸν θεολογικὸ λόγο.

«Ἰωάννης Καποδίστριας
καὶ Νεοελληνικὸ Κράτος – Ἑλληνικὴ
καὶ Εὐρωπαϊκὴ Διάσταση»

Διεπιστημονικὸ Ἐπετειακὸ Συνέδριο με θέμα: «Ἰωάννης Καποδίστριας καὶ Νεοελληνικὸ Κράτος – Ἑλληνικὴ καὶ Εὐρωπαϊκὴ Διάσταση» πραγματοποιήθηκε τὴ Δευτέρα 22 καὶ τὴν Τρίτη 23 Μαρτίου 2021 σύμφωνα μετὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ συνεδρίου.

Διοργανωτῆς τοῦ συγκεκριμένου συνεδρίου ἦταν ὁ Ὑποτομέας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. καὶ τὸ ἐπιστημονικὸ ἠλεκτρονικὸ περιοδικὸ τοῦ Α.Π.Θ. *International Journal of Law and Religion* (Διεθνὲς Περιοδικὸ τοῦ Δικαίου τῆς Θρησκείας). Συμμετείχαν μετὰ εἰσηγήσεις οἱ: Νίκος Ἰντζεσίλογλου, Ὁμότ. Καθηγ. Νομικῆς Α.Π.Θ., Νίκος Κουρκουμέλης Στρατηγός, διδάκτωρ Ἱστορίας, πτυχ.

Νομικῆς Α.Π.Θ., Κώστας Παπαγεωργίου, Ἄν. Καθηγητῆς Νομικῆς Α.Π.Θ., Κυριάκος Κυριαζόπουλος, Ἐπίκ. Καθηγητῆς Νομικῆς Α.Π.Θ., Διευθυντῆς Τομέα Ἱστορίας, Φιλοσοφίας καὶ Κοινωνιολογίας Δικαίου, Μέλος Κοσμητείας Νομικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ., Κατερίνα Β. Κορρέ, δρ. Μεσαιωνικῆς Ἱστορίας τοῦ Ἴονιου Πανεπιστημίου, Διδάσκουσα Μεσαιωνικῆς Ἱστορίας στὸ Παν. Κρήτης καὶ στὸ Ἑλληνικὸ Ἄνοικτὸ Πανεπιστήμιο, Γεώργιος Καλπαδάκης, Ἐντεταλμένος Ἐρευνητῆς τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης τῆς Ἱστορίας τοῦ Νεώτερου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Γεώργιος Καράντζιος, Δικηγόρος, Σωτήρης Φωτεινήτσου, Δικηγόρος, Ράνια Γάτου Ποιήτρια, Δοκιμιογράφος, Εἰκαστικός, Τελετάρχης Παν. Θεσσαλίας, Γιώργος Κοντογιώργης, Ὁμότ. Καθηγ. καὶ τ. Πρύτανης Παντείου Παν., Βασίλης Γούναρης, Καθηγητῆς, Πρόεδρος Τμήματος Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας Α.Π.Θ., Χρήστος Ἀποστολίδης, Δρ. Νομικῆς Α.Π.Θ., Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ, Γρηγόριος Γιαννούλης, Δικηγόρος καὶ Γιώργος Καλόφωνος, Δικηγόρος.

*«Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1821,
ἡ Κρητικὴ Ἐπανάσταση τοῦ 1866
καὶ ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας
στοὺς ἀγῶνες τοῦ ἔθνους»*

Τὸ Σάββατο 27 Μαρτίου 2021 πραγματοποιήθηκε διαδίκτυακὴ ἐκδήλωση, τὴν ὁποία διοργάνωσε ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης, μὲ θέμα: «Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1821, ἡ Κρητικὴ Ἐπανάσταση τοῦ 1866 καὶ ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας στοὺς ἀγῶνες τοῦ ἔθνους». Ἐπρόκειτο γιὰ μίαν ἀμιγῶς ἱστορικὴ Διαδίκτυακὴ Ἡμερίδα γιὰ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821 καὶ τὴν Ἐπανάσταση

στὴν Κρήτη (1866), μὲ ἔμφαση στὴν προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐμφαση δόθηκε στὴν προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας στοὺς ἐθνικοαπελευθερωτικοὺς ἀγῶνες τῶν Κρητῶν γιὰ ἐλευθερία, μὲ παράλληλη διερεύνηση τοῦ ρόλου ποὺ ἐκείνη διαδραμάτισε στὴ διαφύλαξη τῆς ἐθνικῆς μας γλώσσας, τῆς ὀρθόδοξης πίστεως καὶ αὐτοσυνειδησίας.

Ὁ κ. Ἐμμανουὴλ Χαλκιαδάκης, διδάσκων Ε.ΔΙ.Π. στὸ Πανεπιστήμιο Κρήτης, μίλησε μὲ θέμα: «Κρυφὸ σχολεῖο: μῦθος ἢ πραγματικότητα; Τὸ ψευδοδίλημμα καὶ ἡ ἀλήθεια τῶν πηγῶν», ἀναφέροντας τὴ συμβολὴ τοῦ ἱερατείου τῆς ἐποχῆς στὴ διάσωση καὶ διάδοση τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων. Ὁ π. Μιχαὴλ Βλαβογιλάκης, Διευθυντῆς τοῦ Ἰδρύματος «Ἁγία Σοφία», παρουσίασε τὸ θέμα: «Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821 στὴν Κρήτη καὶ ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας». Ὁ π. Μιχαὴλ ἀνέλυσε τὴν καταστολὴ τῆς Ἐπανάστασης στὴν Κρήτη, καθὼς καὶ τὶς ἱστορικὲς ἐξελίξεις ποὺ ἔθεσαν τὸ πλαίσιο γιὰ τὴ λειτουργία τῆς αἰγυπτιακῆς καὶ ὀθωμανικῆς διοίκησης στὸ νησί ἕως τὴν ἔναρξη τῆς β' περιόδου τῆς κρητικῆς τουρκοκρατίας (περίπου 1840).

Τέλος, ὁ Κωνσταντῖνος Φουρναράκης, Διευθυντῆς τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Κρήτης, ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Νεομάρτυρες, ἥρωες τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ», ἀνάλυντας τὸ μεγάλο πρόβλημα τῶν ὁμαδικῶν ἐξιλαμισμῶν στὴν Κρήτη, τὸν ρόλο τῶν κρυπτοχριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ τὶς θυσίες ἱερῶν μορφῶν τῆς Κρήτης, ποὺ προτίμησαν τὸ μαρτύριο ἀπὸ τὸ νὰ ἀλλαξοπιστήσουν καὶ ὡς ἥρωες διατήρησαν τὸν Ἑλληνισμό, ἀλλὰ καὶ τὸν ὀδήγησαν στὴν Ἐλευθερία.

Γεώργιος Μανώλης

